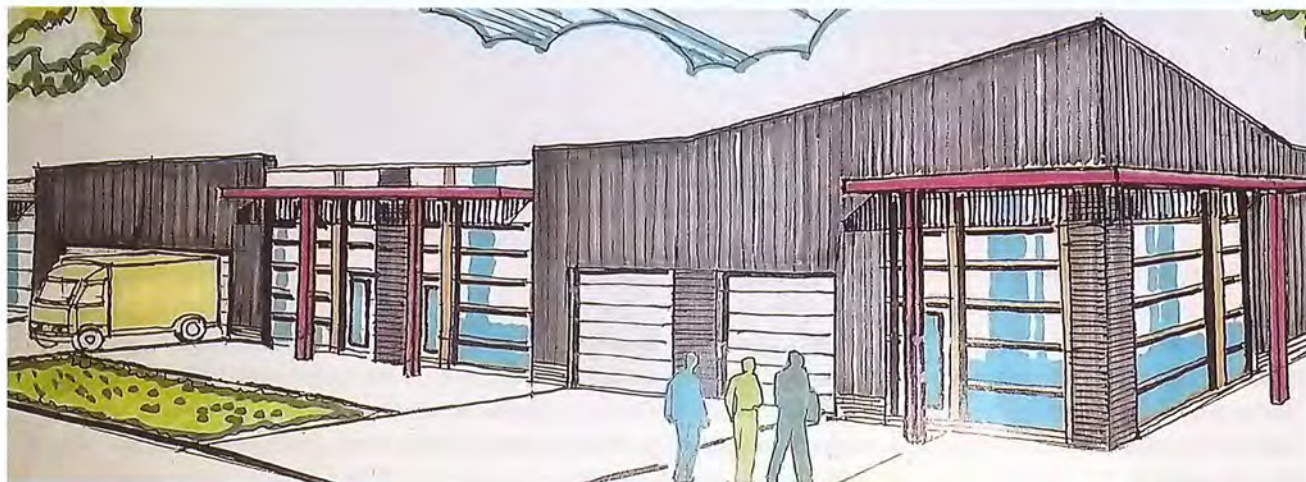

Een dagje **Urk**

Op zaterdag 29 juli 2017 bezocht een delegatie van het JNIV-bestuur bestaande uit Wendy van der Wekken (VUmc), Tanja Oostergo (AvL) en Robert van den Broek (HagaZiekenhuis) het Trefpunt Medische Geschiedenis op Urk. Het gezelschap werd ontvangen door enkele leden van de historische commissie van de NIV: Mark Kramer (VUmc), Anneke van den Beukel (Maasstad ziekenhuis) en Arie Berghout (Rotterdam).

Gastheer was Mart van Lieburg, emeritus hoogleraar medische geschiedenis en oprichter en beheerder van het Trefpunt. Deze gaf een exposé over de achtergrond van 'Urk'. In het Trefpunt is een enorme collectie medische boeken en tijdschriften bijebracht, vanaf de 19e eeuw tot heden. Deze omvat niet alleen vakinhoudelijke literatuur, maar ook

overzichtswerken over de geschiedenis van de geneeskunde, biografieën, geneeskunde in andere culturen en complete verzamelingen van proefschriften en oraties. Te veel om op te noemen!

Collectie

De basis van de collectie is de collectie van Mart van Lieburg, daarna

– en nog steeds – aangevuld met particuliere schenkingen en complete bibliotheken, zoals die van het Tropeninstituut in Amsterdam, de Rutgers Stichting, maar ook van medische faculteiten die delen van hun collecties afgestoten hebben. Het voldoet hiermee aan een duidelijke behoefte, omdat niet al het geschreven materiaal te digitaliseren is en anders verloren zal gaan. Het aanbod van waardevolle historische boeken is enorm groot. Het Trefpunt is begonnen in 2003 met als thema medische geschiedenis. In 2011 kwam de farmacie erbij, in 2013 gevolgd door medisch erfgoed; en ten slotte werd het Trefpunt in 2016 verrijkt met de collecties van verpleegkundig en fysiotherapeutisch erfgoed. Fysiek beslaat het Trefpunt nu vier loodsen waarin ook accommodatie is gevestigd voor bijeenkomsten. Er worden onder andere cursussen medische geschiedenis aangeboden, 'witness seminars' georganiseerd (zoals een seminar van nefrologen die de ontwikkeling van de hemodialyse in Nederland hebben meegemaakt) en er wordt onderwijs gegeven aan studenten en artsen in

“Iedere aios heeft weleens van Borst, Snapper of Boerhaave gehoord, maar **door een middag in het archief leer je de verhalen achter deze historische internisten kennen**”

TEKST: ARIE BERGHOUT EN ANNEKE VAN DEN BEUKEL – BEELD: TREFPUNT MEDISCHE GESCHIEDENIS

opleiding die willen kennismaken met de achtergrond van hun specialisme. 'Urk' draait op vrijwilligers van alle specialisaties, die ervoor zorgen dat de collectie gesorteerd wordt en weer terug te vinden is. U vraagt zich misschien af waarom dit waardevolle ontmoetingspunt zich in Urk bevindt? Het Trefpunt heeft zijn zetel in Urk simpelweg omdat daar geschikte en betaalbare ruimte gevonden werd.

Historisch perspectief

Al meteen na kennismaking met de leden van het JNIV-bestuur bleek hoe het heden is verweven met het verleden: er ontstond een levendige discussie over het actuele debat, zoals het antibioticabeleid en de behandeling van diabetes mellitus in Nederland. Dit alles werd door de gastheer in historisch perspectief geplaatst. Van Lieburg gaf een voorbeeld van de invloed van de geschiedenis op wetenschappelijk onderzoek. Bij het onderzoek naar het hiv-virus werd in Frankrijk – geheel in lijn met Pasteur – de immunologische weg gevolgd, terwijl in de Verenigde Staten de virologische benadering was gevolgd, in lijn met de Angelsaksische traditie.

Kortom, het gesprek ging over de inbedding van de geschiedenis in

Het eerste klyisma (Bron: archief Trefpunt Medische Geschiedenis)

“Als aios begrijp je na een bezoek aan Urk **hoe de interne geneeskunde zich heeft ontwikkeld tot haar huidige vorm**”

het functioneren als internist en het inzicht en overzicht dat de geschiedenis kan bieden aan datgene waarmee men vakinhoudelijk bezig is. Met name (historisch) overzicht is belangrijk en zo sterk in tegenstelling tot de fragmentarische kennis die op dit moment digitaal beschikbaar zijn. Vanuit de JNIV kwamen vragen op als: Wat is 'de' internist? Hoe is de algemene internist ontstaan? Wat zijn de verschillen in stijlen van de opleidingen in Nederland? De geschiedenis biedt verdieping, context, en – afhankelijk van de fase van de carrière – informatie en inspiratie.

Onderwijsdag

Het Trefpunt zou heel goed een rol kunnen spelen in de opleiding interne geneeskunde door bijvoor-

beeld een onderwijsdag voor aios te organiseren. Het programma kan dan bestaan uit voordrachten over de sociale en culturele aspecten van de interne geneeskunde vanuit historisch perspectief, gevolgd door onderwijs in groepjes door internisten die hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van het vak. Hierbij kan ingegaan worden op specifieke aspecten van de historische ontwikkeling in het algemeen en van de deelspecialismen. Van Lieburg kwamen slotte met het idee om een boekje samen te stellen over wat een internist van de geschiedenis van zijn vak zou moeten weten. Kortom, ideeën genoeg waarbij zowel de senior als de junior internist betrokken is en kan bijdragen aan de vorming van de nieuwe generatie internisten. ■

“**De verhalen van Van Lieburg over de ontwikkeling van het vak** zijn inspirerend, inzichtgevend en prikkelend”

INTERNE GENEESKUNDE

NUMMER 4
JAARGANG 8
DECEMBER 2017

Magazine voor de internist

An Reyners

“Palliatieve zorg niet beperken tot laatste levensfase”

“Ik heb nog iedere dag profijt van mijn interne opleiding”

Interview met AZ-clubarts
Joost van der Hoek

“Internist zijn blijft het mooiste vak dat er is”

Interview met opleider
Jacqueline de Graaf

LUMC wil artsen en patiënten vertrouwd maken met patiëntportaal

Interview met Paul van der Boog, Mariëlle Schroyen en Marjolein Elderhorst

“Wij halen onze motivatie uit het enthousiasme en de dankbaarheid van de studenten”

Frans Claessen